
prof. PhDr. Tomáš Petráček Ph.D., Th.D.

Katedra církevních dějin a literární historie

Kontakt:

[IS studium](#)

Životopisná data

- 1990–1992 a 1996–1999 studium oboru historie a etnologie na Filozofické fakultě UK Praze
- 1997 studijní pobyt na Friedrich-Wilhelm University – Bonn
- 2002 Filozofická fakulta UK v Praze, titul PhDr., Ph.D.
(disertační práce *Fenomén darovaných lidí v přemyslovských zemích 11.–12. století*)
- 2002 vstup do Arcibiskupského semináře za diecézi Hradec Králové
- 2002 měsíční studijní pobyt v Paříži – l'Institut Catholique
- Vyslán k dokončení teologických studií na teologickou fakultu Univerzity Fribourg - Švýcarsko
- 2002–2005 studium na Univerzitě Fribourg – Švýcarsko
- 2005 titul Licentia in Sacra Theologia (licenciátní práce: *Le Pere Vincent Zapletal OP /1867–1938/, Portrait d'un exégete catholique*)
- od 2005 kaplan kostela Panny Marie v Hradci Králové
- od 2005 pedagog Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty UK v Praze
- od 2007 pověřen vedením akademické duchovní služby při kostele Panny Marie v Hradci Králové
- od 2007 odborný asistent a vedoucí Katedry kulturních a náboženských studií na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové
- 2007 tříměsíční badatelský pobyt na Collegio Teutonico – Řím / Vatikán
- 2008 Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého Olomouc, titul Th.D. (disertační práce *Výklad Bible v době antimodernistické krize*)
- 2012 Filozofická fakulta UK v Praze, titul doc. (habilitační práce v oboru české dějiny *Bible a moderní kritika. Česká a světová exegeze ve víru /anti/modernistické krize*)

Hlavní oblasti vědeckého zájmu

- Moderní církevní dějiny české i světové
- Teoretické problémy církevního dějepisectví
- Otázky historické antropologie a transkulturní komunikace

Bibliografie

I.a Monografie

- Fenomén darovaných lidí v českých zemích 11.-12. století. K poznání hospodářských a sociálních dějin českých zemí v době knížecí. Praha 2003. Desktop Publishing UK FF, 287 s.. (publikovaná zkrácená verze doktorské disertace, k hodnocení viz recenze doc. Libor Jan, in: Časopis Matice Moravské 123/2004, s. 202-205.)
- M.-J. Lagrange. Bible a historická metoda, Praha 2005. Krystal OP. Kritická biografie zakladatele moderní biblické vědy (106 s.) a vlastní překlad klíčových textů z francouzštiny (78 s.).
- Výklad Bible v době (anti-)modernistické krize: Život a dílo Vincenta Zapletala OP (1867-1938), Praha 2006. Krystal OP. Detailní (273 s.) a kritická biografie pozapomenutého českého učence se opírá o vlastní archivní výzkum v Římě, Fribourgu, Vídni a Praze.
- Le Pere Vincent Zapletal O.P. (1867-1938). Portrait d'un exegete catholique. Studia friburgensia - Series historica 6, Fribourg 2007. (ISBN 978-2-8271-1026-1). Publikovaná licenciátní práce (obhájená v červnu 2005) z důvodu rozsahu vynechává 10 nejdramatičtějších let (1903-1914) života českého exegety, které český čtenář najde v kompletní české biografii z roku 2006.
- Bible a moderní kritika. Česka a světová progresivní exegeze ve víru (anti-) modernistické krize. Praha (Vyšehrad) 2011 (ISBN 978-80-7429-248-4), 347 s.

II. Články, studie a příspěvky do sborníků

- Několik poznámek k problematice „darovaných“ osob v českých zemích 11. a 12. století, in: Časopis Národního Muzea, řada historická 168/1999, s. 23-44.
- Rustici, hospites, duces. K problému svobodných rolníků v Přemyslovských zemích 11. a 12. století, in: ČNM, řada historická 171/2002, č. 3-4, s. 137-164.
- Hlídači kostela, zvoníci a dušníci v českých zemích 11.-12. století, in: Kuděj. Časopis pro kulturní dějiny 2003/1, s. 3-11.
- Osud, člověk a dějiny ve 12. století: Vincencius, Jarloch a jejich pohled na lidský úděl, in: ČNM, řada historická 173/2004, č. 1-2, s. 9-19.
- Člověk v dějinách spásy v díle Ireneje z Lyonu (Poznámky k některým aspektům jeho historického a antropologického myšlení), in: Sborník KTF sv. VI., Praha 2004, s. 222-244.
- Pozapomenutý český učenec Vincenc Zapletal OP aneb katolickým biblistou v období krize. in: ČNM, řada historická 174/2005, č. 3-4, s. 174-224.
- Církevní velkostatek, nevolníci a evangelium. K vztahu církevních institucí a sociální struktury českých zemí 11.-12. století. in: Sborník KTF sv. VII, Praha 2005, s. 340-363.
- Proč a jak vznikají církevní řády? Pierre Mandonnet OP a spor o výklad církevních dějin, in: SALVE 1/2006. Revue pro teologii a duchovní život, s. 101-118.
- Dominikánská biblická škola v Jeruzalémě a dvojí tvář církevní politiky Francouzské republiky v letech 1880-1922. in: Sborník KTF, sv. VIII., Praha 2006, s. 94-120
- Česká církev, výzvy 19. věku a pražská provinční synoda roku 1860, in: Neklidem k Bohu. Náboženské výtvarné umění v Čechách a na Moravě v letech 1870-1914. eds. Aleš Filip a Roman Musil. Praha 2006, s. 27-58
- Politické a společenské problémy v myšlení prof. Vincenta Zapletala OP; in: Osobnost v církvi a politice. Čeští a slovenští křesťané ve 20. století. eds. Pavel Marek a Jiří Hanuš, Brno 2006, s. 134-145.
- Svatí, ostatky a anima separata u Tomáše Akvinského, in: Světci a jejich kult ve středověku, Sborník KTF UK. Dějiny umění - historie IV, Praha 2006, s. 13-25
- Josef Pekař a kořeny jeho postoje k náboženské revoluci v počátcích Československé republiky, in: Z plnosti Kristovy. Sborník k devadesátinám Oto Mádra, ed. E. Krumpholtz - J. Poláková - C.V. Pospíšil, Praha 2007, s. 256-266.
- Katolická exegeze, církev a historicko-kritická metoda na přelomu 19. a 20. století, in: O Božím Slově, kol. autorů, Praha 2007, s. 88-110. (ISBN 978-80-86885-03-2)
- Katolická církev, historie a tomismus na počátku 20. století: medievisté a zrození „nové teologie“. in: Od knížet ke králům. Sborník u příležitosti 60. narozenin Josefa Žemličky, Praha 2007, s. 523-535. (ISBN 978-80-7106-896-9)
- Na cestě k Dei Verbum: M.-J. Lagrange, inspirace a pravdivost Bible, in: Sborník KTF UK, sv. IX, Praha 2007, s. 68-92. (ISBN 978-80-246-1331-4)
- Arcibiskup a „jeho modernista“: E.I. Mignot a A. Loisy – příběh zapovězeného přátelství, in: SALVE 3/2007. Revue pro teologii a duchovní život, s. 63-83. (ISSN 1213-6301)
- Zpráva královhradeckého biskupa Josefa Doubravy o modernismu z roku 1906, in: SALVE 3/2007. Revue pro teologii a duchovní život, s. 123-129. ((ISSN 1213-6301)
- O wybranych osobistosciach czeskiego kleru katolickiego w okresie kryzyzu modernistycznego, in: Studia Teologiczne-Historyczne Slaska Opolskiego 27/2007, s. 105-119. (ISSN 0137-3420).
- Církev, právo a finalita lidské existence u Tomáš Akvinského: Několik poznámek ke zdrojům, smyslu a závaznosti církevního práva, in: Sacri canones servandi sunt. Ius canonicum et status ecclesiae saeculis XIII-XV. Ed. Pavel Krafl, Praha 2008, s. 127-138. (ISBN: 978-80-7286-121-7).
- Jak interpretovat a jak realizovat království Boží v dějinách? Stručná historie jednoho zásadního biblického konceptu, in: Benedikt Thomas Viviano: Království Boží v dějinách, Praha 2008, s. 159-171. (ISBN 978-80-7021-921-8).
- Čas vznikání a čas zanikání. Několik poznámek k minulosti ženských řeholních kongregací na území diecéze Hradec Králové a vůbec, in: In Spiritu Veritatis. Almanach k 65. narozeninám Dominika Duky OP, Praha 2008, s. 539-561. (ISBN 978-80-87183-02-1).
- Národní identita v době nacionálního napětí: katolický teolog mezi češtvím a němečtvím na přelomu 19./20. století, in: Všechno je milost, Sborník k počtě 80. narozenin Ludvíka Armbrustera, ed. Vojtěch Novotný, Praha 2008, s. 557-572. (ISBN 978-80-246-1505-9).
- Demokracie, monarchie, republika: římská kurie a politické zápasy v době (anti-)modernistické krize, in: Teorie a praxe politického katolicismu 1870-2007, ed. Pavel Marek, Brno 2008, s. 34-59. (ISBN 978-80-7325-152-9).
- Církev doby Pia XII., in: SALVE 3/2008. Revue pro teologii a duchovní život, s. 7-20. ((ISSN 1213-6301).
- Papež Pius XII. a biblická otázka. Geneze a poselství encykliky Divino afflante Spiritu, in: SALVE 3/2008. Revue pro teologii a duchovní život, s. 77-97. ((ISSN 1213-6301).
- Mír, církev a spása: papežství a teologické předpoklady přijetí vestfálského míru, in: Od konfesijní konfrontace ke konfesijnímu míru. Sborník z konference k 360. výročí uzavření vestfálského míru. Ed. Jiří Hrbek, Petr Polehla, Jan Zdichynec, Ústí nad Orlicí 2008, s. 152-165. (ISBN 978-80-7405-035-0).
- Historické souvislosti vzniku Tovaryšstva Ježíšova: několik poznámek k velkému tématu, in: Jezuité ve východních Čechách, ed. Jan Hojda a Petr Polehla, Hradec Králové 2009, s. 7-15. (ISBN 978-80-87363-00-3).
- Hradečtí biskupové a jejich katedrála Svatého Ducha v relacích ad limina v letech 1675-1923, in: Chrám svatého Ducha a královna Eliška Rejčka v Hradci Králové 1308-2008, Historická tradice v dějinách města, ed. Jiří Štěpán, Ústí nad Labem 2009, s. 41-52. (ISBN 978-80-7405-060-2).

- Od vědecké exegeze k psaní beletrie. Biblické romány Vincenta Zapletala OP, in: *Studia theologica* 11/2009, č. 3, s. 48-62. (ISSN 1212-8570).
- Historický kontext vzniku a rozšíření katechismů v 16. století, in: *O katechezi, kolektivní monografie, kol. autorů, Ústí nad Orlicí 2009, s. 51-68. (ISBN 978-807405-061-9).*
- Pravda se nemá čeho bát. Stručné dějiny Jeruzalémské biblické školy, *SALVE* 3/2009. *Revue pro teologii a duchovní život*, s. 19-46. ((ISSN 1213-6301).
- Pavel Jäger – Lukáš Nosek – Tomáš Petráček, *Ve službě Písmu a církvi: čeští studenti Jeruzalémské biblické školy, SALVE* 3/2009. *Revue pro teologii a duchovní život*, s. 55-117. ((ISSN 1213-6301).
- Národ a církev: role kněží a církve v národním obrození, in: *Vlastenectví, církev a společnost v proměnách 19. a 20. století*, ed. Jiří Mach, Dobruška 2009, s. 43-55. (ISBN 978-80-254-5633-0).
- Počátky historicko-kritické metody v zápasech (anti-)modernistické krize, in: *Dejinnost' teologie, Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie*, ed. Vladimír Juhás, Košice 2009, s. 7-39. (ISBN 978-80-89232-75-2).
- Moderna, laicita, církev. Fenomén francouzské církve v 19. a 20. století, in: *SALVE* 4/2009. *Revue pro teologii a duchovní život*, s. 7-31. (ISSN 1213-6301).
- Věřící, ateisté, fideisté v době (anti-)modernistické krize, in: *Ateismus. Teologická reflexe*, Hradec Králové 2009, s. 69-89. (ISBN 978-80-87363-02-7).
- Emancipace, liberalismus a identita: Židé a evropské státy 19. století, in: *Monoteistická náboženství a stát*, Karel Sládek a kol., Červený Kostelec 2009, s. 83-97. (ISBN 978-80-87378-19-9).
- Katolická církev, evropská společnost a proměny státního zřízení v 19. a 20. století, in: *Monoteistická náboženství a stát*, Karel Sládek a kol., Červený Kostelec 2009, s. 99-117. (ISBN 978-80-87378-19-9).
- Svatý kníže Václav a sociální problémy jeho doby, in: *Svatý Václav. Na památku 1100. výročí narození knížete Václava Svatého*, ed. Petr Kubín, Praha 2010, s. 89-102. (ISBN 978-80-87258-23-1).
- Církev, biskupové a jejich rezidence, in: *Biskupská rezidence v Hradci Králové*, Hradec Králové 2010, s. 14-24. ISBN 978-80-86472-45-4.
- Rezidence hradeckých biskupů v relacích ad limina, in: *Biskupská rezidence v Hradci Králové*, Hradec Králové 2010, s. 63-70. ISBN 978-80-86472-45-4.
- Reliquien, Heilige und anima separata bei Thomas von Aquin, in: *Die Heilige und Ihr Kult im Mittelalter*, Ed. Eva Doležalová et al., *Colloquia mediaevalia Pragensia* 11, Praha 2010, s. 11-25. ISBN 978-80-7007-292-9.
- Kněžství, kněží a dějiny. Několik poznámek k proměnám forem kněžského života v moderní době, in: *SALVE* 2/2010. *Revue pro teologii a duchovní život*, s. 25-35. (ISSN 1213-6301).
- C'est ? l'université que l'avenir se prépare: M.-J. Lagrange et V. Zapletal et leur réflexion sur la mission de l'ordre dans la modernité, in: *Mémoire dominicaine. Histoire – Documents – Vie dominicaine*, 25/2010, s. 125-140.
- Evangelium, církev a žena: několik tezí k postavení ženy ve středověkém křesťanstvu, in: *Církev, žena a společnost ve středověku. Sv. Anežka a její doba. Ústí nad Orlicí 2010, s. 79-85. (ISBN 978-80-7405-082-4).*
- Traditions and Modern Science. Transformations of understanding inspiration and infallibility of the Scripture in the Catholic Church, in: *European Journal of Science and Theology*, 6 (2010), Nr. 4, s. 21-33. ISSN 1841 – 0464.
- Chudoba jako prokletí a ctnost: proměny chápání a hodnocení chudoby v dějinách Západu, in: *Různé tváře chudoby. Teoretické reflexe. Kolektivní monografie, Hradec Králové 2010, s. 7-18. (ISBN 978-80-86472-49-2).*
- Katolická církev, historici a církevní dějiny, in: *Církevní dějiny* 3, č. 6, 2010, s. 119-126. (ISSN 1803-0068).
- Několik poznámek k problematice kněží a totalitní státní moci v historickém kontextu. In: *SALVE* 1. *Revue pro teologii a duchovní život*, 2011, s. 7–16
- Václav Šanda jako bibliista. In: *Studia theologica*, 2011, 13, č. 4, s. 25–41
- Historické kořeny českého proticírkevního resentimentu. *Cesty katecheze* č. 3, 2011, s. 22–24
- The École biblique and its influence on Czech Catholic Exegesis and Church. In: *Revue biblique* č. 4, 2011, s. 575–594
- Církev, biskupové a jejich rezidence. In: *Biskupská rezidence v Hradci Králové. Hradec Králové (Garamond) 2010 (ISBN 978-80-86472-45-4), s. 14–24*
- Rezidence hradeckých biskupů v relacích ad limina. In: *Biskupská rezidence v Hradci Králové. Hradec Králové (Garamond) 2010 (ISBN 978-80-86472-45-4), s. 63–70*
- Minulost, vina a usmíření. Život P. Josefa Čiháka na pozadí osudů české církve druhé poloviny 20. století. Kněz Josef Čihák. Hradec Králové (Biskupství královéhradecké – Diecézní teologický institut) 2011 (ISBN: 978-80-260-1558-1), s. 114–124
- Inkvizice kacířských nepravostí. Inkvizice jako nástroj ideové kontroly a represe v transkulturní perspektivě. *SALVE* 4. *Revue pro teologii a duchovní život* (ISSN 1213-6301). Praha (Krystal OP) 2011, s. 9–25
- Inkulturation und Rezeption des Christentums am Beispiel der tschechischen Geschichte. Kontextualität des evangeliums. Regensburg (F. Pustet) 2012 (ISBN 978-3-7917-2464-2), s. 103–117
- Jezuita George Tyrrell a katolicismus mezi modernismem a medievalismem. *SALVE*. *Revue pro teologii a duchovní život* (ISSN 1213-6301). Praha (Krystal OP) 2012 s. 9–17

Studie k regionálním dějinám

- Hořice a několik okolních vsí poprvé v dějinách, in: *Pod Zvičinou* r. XIV, č. 5/1996, s. 7-9.
- Španělská mystika a česká vesnice (socha sv. Terezie v Chodovicích), in: *Pod Zvičinou* r.XV., č. 4/1997, s. 8-9.
- Hořické panství za Smiřických, in: *Pod Zvičinou*, r. XVI., č. 1/1998, s. 5-8, 2/1998, s. 4-8.

- Život na Hořicku v letech 1848-1918 očima místních katolických duchovních, in: Pod Zvičinou XVI., č. 4/1998, s. 4-11, 5/1998, s. 7-15.
- HOLOVOUSY. DĚJINY OBCE. Část: Od prvních zmínek k roku 1918, Holovousy 1999, s. 11-81.
- Tomáš Petráček – Marcel Tomášek, Průzkum hrádku Buštěhrad, k.ú. Doubrava, okr. Jičín, in: Pojizerský sborník 4/1999, s. 93-102.
- Tomáš Petráček – Marcel Tomášek, Příspěvek k lokalizaci zaniklé vsi Vyželec, in: Pojizerský sborník 4/1999, s. 109-114.